

Розвивати ринкові відносини слід чесно і прозоро

*Ви хочете все життя продавати солодку водичку або хочете
піти зі мною і спробувати змінити світ?
Стив Джобс*

Олександр Марюхніч, керівник Аграрної біржі

1 жовтня сплив кінцевий строк подання звітів щодо операцій з пов'язаними особами. З огляду на важку політико-економічну ситуацію в країні, органи виконавчої влади шукатимуть будь-яких джерел фінансування державного бюджету, який потерпає від зниження темпів економічної діяльності, а також мусить витратити шалені суми на забезпечення порядку на Сході країни.

Для цілей трансфертного ціноутворення Кабінет Міністрів України визначив декілька джерел інформації про ринкові ціни, серед яких найважливішим джерелом є біржові котирування. На думку багатьох експертів, саме ці дані показують реальну вартість товарів та нівелюють можливість сильного впливу на ціноутворення.

У 2011 та 2012 роках ми чітко бачили, як великі трейдерські компанії, що позиціонують себе на ринку як національний інвестор та передові українські експортери, занижували ціни під час експорту. Контракти на експорт українського збіжжя укладались виключно з материнськими компаніями, зареєстрованими у Швейцарії, на Кіпрі...

Протягом 2011–2012 років укладення зовнішньоекономічних контрактів на біржі дозволяло прогнозувати темпи експорту (зазвичай зовнішньоекономічні контракти за своєю природою є форвардними контрактами на поставку протягом 1–2 місяців) зернових, олійних та інших важливих з точки зору продовольчої безпеки держави товарів, Міністерство аграрної політики і продовольства України спільно із зернотрейдерами-експортерами погоджувало обсяги зерна до експорту, і так досягався паритет інтересів

держави та бізнесу. Ця інформація була публічною і відкритою.

Ще одним важливим плюсом такої системи відносин було те, що всі володіли щоденною інформацією про цінову динаміку на ринку. Учасники ринку тільки-но почали привчатись до постійного моніторингу біржових котирувань, як обов'язковість укладення зовнішньоекономічних контрактів було скасовано, а учасники тих торгів поховались по закутках як миші й більше не бажують «світити» реальними цінами укладених контрактів.

Результатом цього стала відсутність інформації про майбутні поставки сільгосппродукції та цінову динаміку на ринку.

На нашому біржовому майданчику торгують декілька десятків компаній, які є в певних сегментах ринку лідерами. Ці компанії, на мою думку, не тільки розуміють необхідність розвитку прозорого аграрного ринку, а й підтримують його розвиток, беручи участь у торгах. Ці компанії хочуть бути чесними з державою, суспільством та між собою врешті-решт. Для держави у такий скрутний час дуже важливо отримувати повноцінні надходження до державного бюджету, а за оцінками експертів, через непрозоре ціноутворення та податковий тиск до 50% аграрного ринку знаходиться в тіні. Ми чуємо заяви деяких аграрних компаній про їх допомогу українській армії. Проте, з іншого боку, якби ми торгували на прозорому ринку зі справедливим ціноутворенням та сплачували податки повноцінно, — така допомога, на мою думку, була б доречнішою.

Повернемось до питання трансфертного ціноутворення.

На сьогодні ринкові ціни на основні зернові та олійні культури формуються компаніями, які не є № 1 з експорту цих товарів. Однак усім, хто працює поза біржею, доведеться орієнтуватись саме на ці цифри, адже біржові котирування — це головне джерело цін на сільськогосподарську продукцію. І саме на ці цифри звертатимуть увагу контролюючі органи та суд. Звісно, експортери відстоюватимуть свої позиції. Вони доведуть свою правоту в суді та апелюватимуть до специфікацій контракту. Одним словом, шукатимуть безліч виправдань своєму небажанню торгувати на біржовому майданчику, але я закликаю всіх експортерів вийти на новий рівень торговельних відносин та вписати свої імена в історію розвитку біржового ринку України. Я щиро вірю, що, озброївшись важливою метою, разом ми зможемо створити такі умови для розвитку національної економіки, що не поступатиметься Японії з її економічним дивом, Сінгапуру та іншим розвиненим країнам.